

Werkatelier onderwijshuisvesting Berg a/d Maas - Urmond

Datum 27 november 2018
Locatie MFC Berg aan de Maas

Op 27 november 2018 heeft de vierde bijeenkomst plaatsgevonden om te komen tot een gedragen ontwikkelplan voor het onderwijs in Berg a/d Maas en Urmond. Daartoe zijn (toekomstige) ouders, inwoners, scholen, kindpartners en de gemeente in de gelegenheid gebracht om mee te denken over de inrichting van het samenwerkingsconcept op twee locaties. Voorliggend document is een verslag van het werkatelier op dinsdag 27 november 2018.

Verslag werkatelier 27 november 2018

Wethouder Joep Ummels opent de bijeenkomst door iedereen welkom te heten. Vervolgens geeft RO groep een korte toelichting op het proces tot dus ver en de verwachtingen van deze vierde bijeenkomst. Dit werkatelier kent drie thema's. Allereerst wordt gestart met de terugkoppeling van de tussenresultaten voor het ontwikkelplan. Het gaat daarbij om het inhoudelijke concept, de schetstekeningen en de kostenramingen voor de twee locaties. Daarnaast wordt de vergelijking van de twee scenario's voor Urmond (renovatie of nieuwbouw) besproken, en het thema van de vervoersbewegingen naar het gymnastiekonderwijs.

Context en terugblik

In Berg a/d Maas en Urmond zijn veel voorzieningen aanwezig, waaronder de basisscholen De Avonturijn (circa 120 leerlingen) en De Maaskei (circa 200 leerlingen). In de huidige situatie heeft de school in Berg a/d Maas formeel overmaat aan ruimte; in Urmond is daarentegen ruimtetekort. Iedere school heeft een eigen onderwijsconcept, waarmee bij de inrichting van de gebouwen zoveel mogelijk rekening moet worden gehouden. Op beide scholen is een peuterspeelzaal aanwezig en buitenschoolse opvang (BSO). Kinderdagopvang is in Berg a/d Maas in de school gehuisvest, in Urmond is deze functie aanwezig in de buurt.

Vooronderzoek 2017

In 2017 is samen met Kindante, schooldirecteuren, stichting Spelenderwijs, Kidts kinderopvang, stichting MSU, gemeente, vertegenwoordigers van o.a. de MR'en, ouderraden en DOP-werkgroepen onderzoek verricht naar het meest wenselijke toekomstperspectief voor de scholen en kindpartners in Berg a/d Maas en Urmond. Destijds zijn de huisvestingsscenario's 'unilocatie' of 'handhaven twee locaties' getoetst op aangedragen criteria zoals draagvlak, kans voor onderwijskwaliteit, ruimtelijk, beleid en financieel. Op basis van een nauwgezette afweging van de criteria is een advies naar de gemeenteraad ontstaan. Het gezamenlijke advies was: 'de beste oplossing is een samenwerkingsconcept op twee locaties in Berg a/d Maas en Urmond' (= voorkeursscenario "samenwerkingsconcept op twee locaties"). Vanuit het onderzoek bleken geen doorslaggevende argumenten om één van de scholen te moeten sluiten. In dit voorkeursscenario heeft iedere locatie basisonderwijs en een peuterspeelzaal. Het aanbod van kinderdagopvang en buitenschoolse opvang is compleet aanwezig, verdeeld over de twee locaties. Het scenario 'unilocatie' heeft hiermee *niet* de voorkeur en wordt derhalve niet uitgewerkt.

Principebesluit voorkeursscenario

Het advies vanuit het onderzoek is eind 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad van Stein. In november 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met het advies van het voorkeursscenario 'samenwerkingsconcept op twee locaties'. De raad heeft wel gevraagd om de in het scenario genoemde voorwaarden verder uit te werken, samen met de dorpen (in o.a. de ateliersessies). De uitwerking daarvan wordt begin 2019 wederom voorgelegd, waarna de gemeenteraad tot definitieve besluitvorming kan komen.

Het gaat daarbij om de volgende gestelde voorwaarden:

- Zicht op hoe het samenwerkingsconcept wordt ingevuld.
- Zicht op de betrokkenheid van ouders en anderen in het concept.
- Zicht op hoe de continuïteit van het samenwerkingsconcept geborgd blijft. Het leerlingenaantal op de locaties mag niet onder de 100 dalen.
- Hoe flexibiliteit wordt ingebouwd voor mogelijke veranderingen in de toekomst.
- Zicht op de locatievoorkeur in Urmond; is de huidige locatie adequaat, of bij sportpark (= nieuwbouw) beter?
- Oplossingen voor een juiste logistiek naar de sporthal (t.b.v. bewegingsonderwijs).

Om bovenstaande voorwaarden uit te werken, zijn drie werkateliers met de dorpen georganiseerd. Hier heeft interactie plaatsgevonden met (toekomstige) ouders, inwoners, scholen, kindpartners en de gemeente. Met als doel gezamenlijk inhoud te geven aan een haalbaar en gedragen 'Ontwikkelplan van het samenwerkingsconcept op twee locaties' voor Berg a/d Maas en Urmond.

Samenwerkingsconcept

Tijdens de vorige bijeenkomst heeft een 'burgerinitiatief' vanuit een groep betrokken ouders/inwoners van Berg a/d Maas een voorstel voor het samenwerkingsconcept gepresenteerd. Daarnaast heeft RO groep namens de professionals (scholen, peuterspeelzaal, kinderopvang) een voorstel voor een mogelijke uitwerking toegelicht. Ondanks dat beide voorstellen van het samenwerkingsconcept separaat waren voorbereid, was er duidelijke overlap. Vanuit beide concepten is samenwerking concreet gemaakt, waarbij inhoudelijke verbinding elkaar versterkt, maar daarnaast ruimtelijke voordelen in zich heeft. Een gedetailleerde uitwerking van de betreffende voorstellen is verwoord in het verslag van het werkatelier d.d. 9 oktober 2018.

Tussenresultaten

In de afgelopen weken zijn de tussenresultaten van de werkateliers met de betrokken professionals besproken om tot aanscherping en een definitief concept te komen. Voor het gebied Berg a/d Maas en Urmond wordt gestreefd naar het bereiken van samenwerking in kennis, menskracht, functies en diensten voor kinderen van 0 tot ongeveer 13 jaar. Deze samenwerking draagt zorg voor versterking van de kwaliteit van het leer- en ontwikkeltraject van deze kinderen.

Belangrijk punt voor stichting Kindante is dat de oplossing voor Urmond en Berg a/d Maas moet passen binnen het beleidskader, dat op korte termijn formeel wordt vastgesteld. Daartoe heeft het samenwerkingsconcept twee verschillende onderwijsprofielen, ieder op een aparte locatie. Binnen het gezamenlijk kader wordt op eigen wijze invulling gegeven aan het onderwijs (en zodoende aan de ontwikkelbehoeften van leerlingen). Daarmee blijft de keuzevrijheid van ouders in beide kernen bestaan. Wel wordt op beide locaties gewerkt volgens één pedagogische visie.

Elke onderwijslocatie van Kindante maakt deel uit van het geheel aan onderwijsvoorzieningen binnen de regio. De locaties in Berg a/d Maas en Urmond maken deel uit van het cluster Stein. Vanuit de visie van de stichting zijn scholen binnen een cluster samen verantwoordelijk voor alle kinderen in de regio. Op die manier wordt afstemming en samenwerking tussen scholen vormgegeven op een groot aantal terreinen. Scholen delen expertise van personeel, maken gebruik van een vervangerspool, stemmen beleid af op financieel gebied (bijvoorbeeld inkoop) en geven vorm aan de opdracht van Passend Onderwijs.

Als nieuwe beleidslijn voor alle scholen van Kindante geldt dat onder de 150 leerlingen jaarlijks gemonitord wordt hoe de ontwikkeling van de leerlingenaantallen verloopt. Op het moment dat een school minder dan 100 leerlingen heeft, start Kindante een proces om de school naar 'een ander perspectief' te begeleiden (fusie of sluiting). De verwachting vanuit de leerlingenprognose is dat beide scholen structureel boven de norm van 100 leerlingen blijven. De omgeving blijft echter in verandering, waardoor garantie op lange termijn onmogelijk is.

Binnen het gebied zijn alle functies van kinderopvang beschikbaar (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang), in aanbod afhankelijk van de (markt)vraag. Ouders en kinderen in Berg a/d Maas en Urmond kunnen kiezen voor zowel opvang op de onderwijslocatie als in een andere omgeving. Op beide onderwijslocaties is in ieder geval een voorschoolse voorziening (peuteropvang) aanwezig. Kinderopvang is in Berg a/d Maas op de onderwijslocatie aanwezig, in Urmond in de nabije omgeving. Het aanbod aan buitenschoolse opvang wordt verdeeld over de twee locaties, passend bij het aantal deelnemende kinderen. Hierbij kan meerwaarde worden gecreëerd door groepen samen te voegen (bijvoorbeeld in vakantieperiodes of het deelnemen aan activiteiten). Door op beide locaties de drie functies (kdv/peuteropvang/bs) in twee ruimtes te plaatsen, zijn varianten in groei en krimp mogelijk.

Door intensief contact tussen de scholen en een blijvende verbinding van de scholen met de omliggende gemeenschappen, wordt concurrentie op de leerlingen(aantallen) tussen de scholen voorkomen. Activiteiten en themabijeenkomsten worden samen voorbereid en gezamenlijk georganiseerd. Verbinding met de gemeenschappen in Berg a/d Maas en Urmond wordt gezocht in het aansluiten bij bestaande lokale initiatieven als AUGST en ECSPLORE.

Vanuit de uitgangspunten van het samenwerkingsconcept heeft een vertaling van inhoud naar ruimte plaatsgevonden. In het werkatelier zijn mogelijke schetsontwerpen van de twee locaties gepresenteerd. In zowel het concept als de schetsontwerpen is voor de kindfuncties flexibiliteit ingebouwd. Ruimtelijk zijn beide scholen ingedeeld in minimaal een open plein (waarin verschillende gedeelde functies zijn gecentraliseerd), een domein onder-, midden- en bovenbouw en een domein kindfuncties. Nadrukkelijk is aangegeven dat de tekeningen en bijbehorende kostenraming slechts een controle op inpassing en functioneren vormen. Om die reden worden de schetsontwerpen en de kostenramingen niet op de projectenpagina van de gemeentelijke website geplaatst. Een concreet ontwerp moet in een volgende fase worden uitgewerkt, na definitieve besluitvorming door de gemeenteraad.

Scenariovergelijking

De gemeenteraad heeft eind 2017 ingestemd met het advies van voorkeursscenario 'samenwerkingsconcept op twee locaties', en vraagt daarbij naar een verdere uitwerking van de aan het voorkeursscenario verbonden voorwaarden. Een van deze voorwaarden is te bezien in hoeverre voor OBS de Maaskei niet renovatie en uitbreiding van het huidige gebouw, maar nieuwbouw op een andere locatie een betere optie is. Daartoe maakt RO groep met de projectgroep een vergelijking tussen twee huisvestingsvarianten; *renovatie en uitbreiding van het huidige schoolgebouw* en *nieuwbouw*. Beide varianten worden getoetst aan de hand van vijf criteria (conform de criteria uit fase 1): draagvlak, kans voor onderwijskwaliteit, ruimtelijk (omgeving en inpassing), financieel en beleidsmatig. Een eerste verkenning daarvan is met de deelnemers van het werkatelier besproken.

Doel van het werkatelier is op te halen hoe het draagvlak voor de twee varianten ligt bij de deelnemers, waarbij de resultaten worden meegenomen in de eindrapportage. Tegelijkertijd geldt dat de samenstelling van de groep in de werkateliers geen goede afspiegeling is; deze nuance moet worden meegegeven. Om meer gevoel te krijgen is ook draagvlakpeiling bij een bredere vertegenwoordiging noodzakelijk. Hoe dat vorm wordt gegeven, is nog onderwerp van gesprek.

Onder de deelnemers van het werkatelier blijkt geen eenduidige voorkeur omtrent de varianten renovatie of nieuwbouw. Een deel van de groep benoemt met name de voordelen van nieuwbouw (gebouw is volledig op maat te maken op concept, investering in flexibiliteit maximaal mogelijk), een ander deel van de deelnemers wijst op de hogere kosten van deze variant. Belangrijkste uitgangspunt voor allen blijkt dat te allen tijde gedegen, toekomstbestendig onderwijs gegeven moet kunnen worden. Gesteld wordt dat de scenariovergelijking slechts enkele aspecten benoemt en verdere onderbouwing behoeft. Om de raad een duidelijk beeld te geven dienen ook onderwerpen als veiligheid, bereikbaarheid, tijdelijke huisvesting, etc. te worden besproken. In de projectgroep wordt de scenariovergelijking verder uitgewerkt.

Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de tijdelijke situatie; ook tijdens de (ver)bouw moet het mogelijk zijn om veilig en rustig onderwijs te geven. Het inschakelen van tijdelijke huisvesting lijkt daarbij onvermijdelijk volgens de deelnemers van het werkatelier. Binnen de projectgroep wordt dit besproken.

Vervoersbeweging gymnastiek

Aangezien de locatie van de sporthal niet in de directe omgeving van beide scholen ligt, is vervoer van en naar de sporthal noodzakelijk. De hoogste klassen doen dat nu met de fiets, andere kinderen worden met bussen vervoerd. In de eerste fase van het onderzoek is vanuit beide scholen het signaal gekomen dat men zich zorgen maakt over deze situatie. Het vervoer gaat sowieso ten koste van onderwijstijd, maar bij het fietsvervoer ontstaan aanvullend veiligheidsrisico's. Gevraagd wordt in hoeverre creatieve oplossingen te verzinnen zijn voor het vervoer van en naar de sportzaal.

De aanwezigen geven aan dat een goede locatie ten behoeve van het bewegingsonderwijs essentieel is. Op dit moment is er sprake van een onveilige verkeerssituatie naar de gymzaal. Idealiter willen beide scholen in de directe nabijheid een gymvoorziening hebben. Het lijkt, ook gezien de beperkte bezetting van de huidige gymzalen in de gemeente, echter geen haalbare kaart om twee nieuwe gymzalen te bouwen. Wethouder Joep Ummels geeft aan dat morgenavond een bijeenkomst wordt georganiseerd over het accommodatiebeleid in de gemeente. Hij nodigt iedereen van harte uit om hier aan deel te nemen en dit signaal neer te leggen.

Vanuit de deelnemers komt de vraag of het klopt dat het huidige busvervoer op losse schroeven staat. De gemeente geeft aan dat op dit moment inderdaad bekeken wordt of het busvervoer ook in de toekomst kan blijven bestaan. Daarover heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden. Vanuit de deelnemers komt een duidelijk signaal dat het fietsvervoer van de hoogste klassen nu al de nodige veiligheidsrisico's met zich meebrengt. Voor jongere kinderen zal dat risico nog groter zijn. Wethouders en gemeenteraadsleden worden uitgenodigd om eens mee te gaan met het vervoer naar de gymles. RO groep geeft aan dit signaal door te geven.

Doorkijk vervolgstappen

Na het werkatelier worden de opbrengsten besproken in de projectgroep. Vervolgens vindt afstemming plaats binnen de stuurgroep, met daarin bestuurlijke vertegenwoordigers van Kindante, Spelenderwijs, Kidts en de gemeente. Eindresultaten en conclusies worden gebundeld in een eindrapportage, dat uiteindelijk ter besluitvorming bij de gemeente voorligt in maart 2019. De kern van de eindrapportage moet zijn dat de Raad duidelijkheid krijgt over de openstaande punten uit fase 1, en de bijbehorende risico's. Daarnaast wordt een afsprakenkader opgesteld, waarin gemeente, Kindante, Spelenderwijs en Kidts onderling afspraken vastleggen voor de toekomstige situatie op de twee scholen.

Alvorens de einddocumenten naar de gemeenteraad worden gezonden ter besluitvorming, vindt terugkoppeling plaats naar de deelnemers aan de werkateliers. Op welke wijze dat gaat gebeuren wordt nog besproken in de projectgroep. Berichtgeving daarover volgt via de geëigende communicatiekanalen, en de gemeentelijke projectwebsite.

Afsluiting

RO groep sluit de avond af door alle aanwezigen te bedanken voor de grote opkomst en de actieve deelname aan de werkateliers. Ook spreekt zij de hoop uit dat de betrokkenheid van de twee kernen bij de scholen groot blijft; juist bij de uitwerking van de plannen is dat van belang. Het komt de toekomstbestendigheid van de scholen ten goede als scholen en dorpsbewoners elkaar actief opzoeken en bekijken hoe zij elkaar kunnen versterken. Dat is nooit af, en vraagt om voortdurende inzet van beide kanten.

Ook in het verdere traject, waarbij de verschillende organisaties tot besluitvorming op de plannen moeten komen is betrokkenheid mogelijk. Binnen de school kan dat bijvoorbeeld via de oudervereniging of de medezeggenschapsraad, bij de gemeente kan dat bijvoorbeeld door actief deel te nemen aan de avonden van de gemeenteraad. Op de vraag of het zeker is dat het agendapunt in maart 2019 behandeld wordt, antwoordt RO groep dat dit zeker de verwachting is maar dat de gemeenteraad altijd zelf kan bepalen wanneer zij zaken agendeert.

Tot slot dankt wethouder Joep Ummels alle deelnemers aan de werkateliers hartelijk. In aanvulling voegt hij toe dat de werkwijze van de gemeenteraad bestaat uit achtereenvolgende beeldvormende, oordeelsvormende en besluitvormende vergaderingen. Bij de behandeling in de eerste ronde is iedereen die zich betrokken voelt van harte welkom om deel te nemen. Daarna is de gemeenteraad aan zet om tot besluitvorming op het dossier te komen. Ook nodigt hij iedereen nogmaals uit voor de bijeenkomst op 28 november over het accommodatiebeleid.